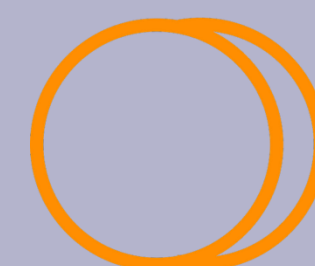

ONDERZOEKSRAPPORT ROL VAN JEUGDRECLASSERING OOST-NEDERLAND

25 juli 2025

Ministerie van Justitie
en Veiligheid

EHdK

INHOUD

01 Inleiding	4
02 Achtergrond	8
03 Uitkomsten	13
04 Conclusie	37
04 Bijlagen	41

INLEIDING

01

INLEIDING | In opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid is onderzoek uitgevoerd naar de rol van de jeugdreclassering in het veld van Zorg en Veiligheid in Oost-Nederland

Aanleiding

In het *Toekomstscenario* wordt de jeugdbescherming anders georganiseerd: meer integraal, meer gezinsgericht in plaats van uitsluitend kindgericht, en dichterbij de leefwereld van gezinnen. Jeugdbescherming (JB) en Jeugdreclassering (JR) zijn in de huidige situatie ondergebracht binnen dezelfde organisatie, namelijk de gecertificeerde instellingen (GI's). De kern van de hervorming ligt in het naar voren halen van de JB: eerder signaleren en handelen, met de vorming van regionale veiligheidsteams als toekomstig organisatiemodel.

In lijn met deze beweging van de JB naar de voorkant is ook de vraag relevant welke positie de JR in het veld krijgt en op welke manier de JR wordt georganiseerd. De formele rol van de JR in de strafrechtketen is over het algemeen duidelijk, maar in de praktijk is te zien dat de forensische kennis en expertise van de GI op sommige plekken ook een bredere rol vervult. Zo wordt deze expertise in een aantal regio's al vroegtijdig ingezet, met als doel (verder) delictgedrag bij jongeren te voorkomen. Tegen deze achtergrond is het relevant om beter zicht te krijgen op de huidige organisatie en positionering van de forensische kennis en expertise van de GI binnen het lokale en regionale veld.

Doel

Dit onderzoek richt zich op de manier waarop de forensische kennis en expertise van de GI op dit moment is georganiseerd. Er is onderzocht hoe de GI met deze kennis en expertise op verschillende plekken in Oost-Nederland samenwerkt met partners in het lokale en regionale veld, zoals gemeentelijke teams, het programma *Preventie met Gezag* en Zorg- en Veiligheidshuizen. Het doel is om zicht te krijgen op hoe de forensische kennis en expertise van de GI is georganiseerd in het veld en hoe de rollen die zij innemen er uit zien. Daarmee wil dit onderzoek bijdragen aan de discussie over de toekomstige positionering van de JR (de forensische kennis en expertise van de GI) binnen het bredere stelsel van zorg en veiligheid.

Dit onderzoek is onderdeel van het Programma Jeugd en Veiligheid in het arrondissement Oost-Nederland (Gelderland en Overijssel). Het onderzoek vond plaats in de periode januari tot en met april van 2025.

INLEIDING | Voor dit onderzoek is gesproken met lokale en bovenlokale partijen en samenwerkingen waarbij de jeugdreclassering kan worden ingezet

Aanpak van het onderzoek

Voor dit onderzoek is op verschillende plekken in Oost-Nederland verkend op welke wijze de expertise en forensische kennis van de GI op dit moment vroegtijdig wordt ingezet. De centrale vraag hierbij was of en hoe een GI medewerker met forensische expertise in de praktijk samenwerkt met lokale en regionale partners die zich op het snijvlak van zorg en veiligheid bevinden. In iedere regio zijn gesprekken gevoerd met een breed scala aan partijen uit het zorg- en veiligheidsveld. Het gaat hierbij om organisaties die vanuit hun dagelijkse praktijk te maken kunnen krijgen met jongeren die risico lopen op het plegen van strafbare feiten en waarbij de forensische expertise van de GI vroegtijdig kan worden inzet. Zie pagina 41 voor een overzicht van de gesproken professionals.

Naast de gesprekken met lokale en regionale partijen zijn ook de drie GI's die actief zijn in Oost-Nederland (Jeugdbescherming Gelderland, Jeugdbescherming Overijssel en de William Schrikker Stichting) betrokken bij het onderzoek. Zij zijn als uitvoerders van de JR van belang om goed zicht te krijgen op de huidige werkwijzen en samenwerkingsverbanden. De focus ligt op de rol van de GI medewerker met forensische expertise in het lokale en regionale veld. Partijen zoals het OM en de Raad voor de Kinderbescherming zijn buiten beschouwing gelaten, aangezien hun samenwerking met de JR binnen het formele strafproces helder is.

Tijdens het onderzoek zijn drie kernthema's in kaart gebracht:

- De samenwerkingsrelatie tussen GI en lokale en bovenlokale partijen: hoe deze samenwerking in de praktijk vorm krijgt en welke rol de forensische expertise van de GI hierin speelt;
- De meerwaarde van inzet van forensische expertise van de GI binnen deze samenwerkingsrelatie;
- De succesfactoren en uitdagingen: de bevorderende en belemmerende factoren binnen de samenwerking een GI medewerkers met forensische expertise.

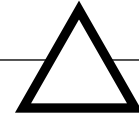
Op de volgende pagina is weergegeven welke teams, organisaties en initiatieven hebben deelgenomen aan het onderzoek.

INLEIDING | Er zijn partijen en samenwerkingen gesproken die op verschillende niveaus binnen het veld zorg en veiligheid acteren

Onderstaande teams, organisaties en initiatieven zijn gesproken:

Zorg- en Veiligheidshuizen

- Zorg- en Veiligheidshuis Arnhem
- Zorg- en Veiligheidshuis West Veluwe Vallei

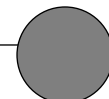
Preventie met Gezag (PmG)

- Preventie met Gezag Arnhem
- Preventie met Gezag Enschede
- Preventie met Gezag Nijmegen
- Preventie met Gezag Zwolle

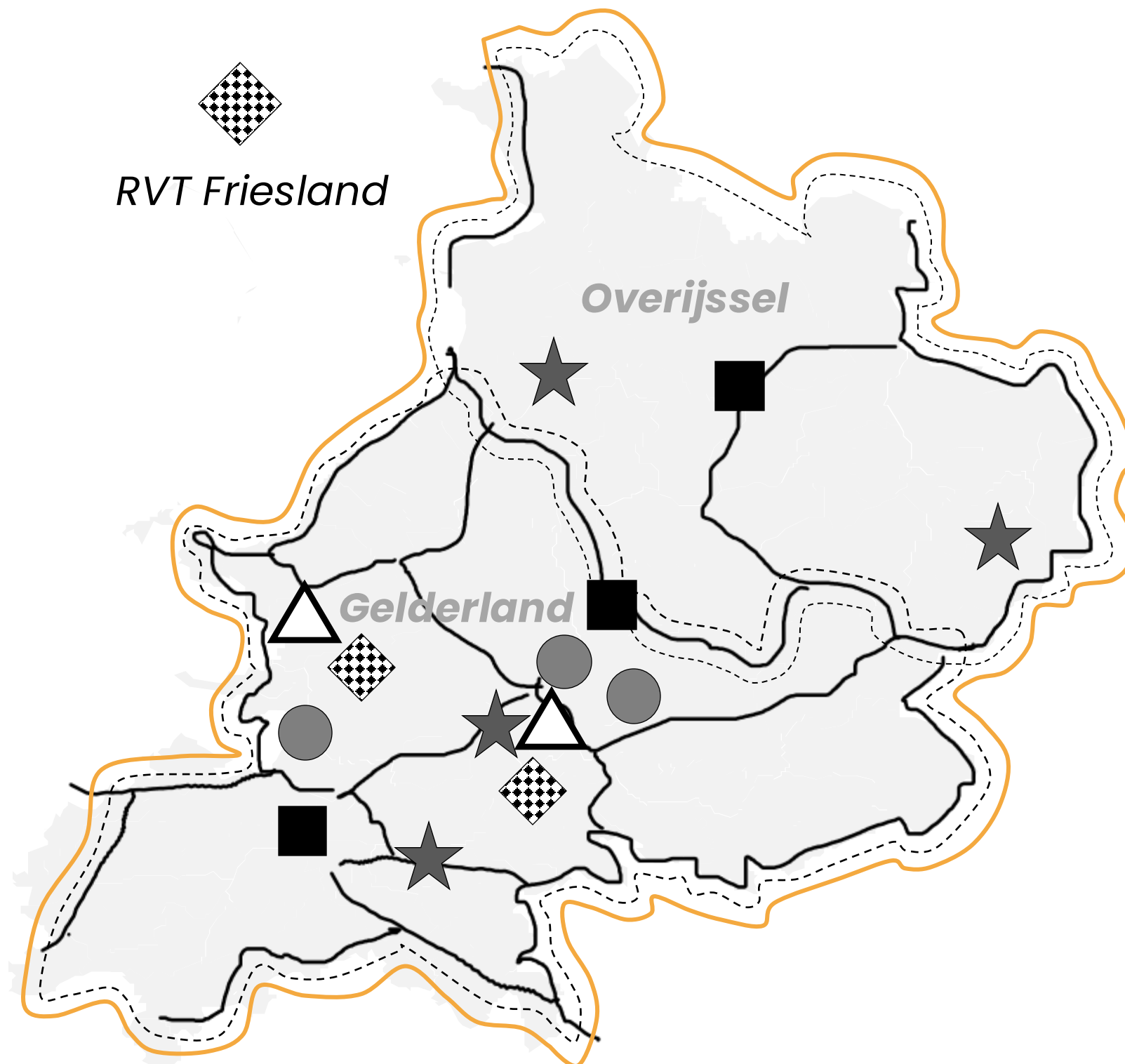
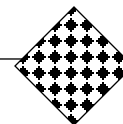
Gemeentelijke teams

- Jeugdteam gemeente Rheden
- Jeugdteam gemeente Doesburg
- Centrum voor Jeugd en Gezin gemeente Doesburg
- Zorg en Veiligheid gemeente Ede
- Interventieteam gemeente Ede
- Sociaal Team gemeente Ede

Proeftuinen Toekomstscenario

- Proeftuin Regionaal Veiligheidsteam (RVT) FoodValley
- Proeftuin Regionaal Veiligheidsteam (RVT) Centraal Gelderland
- Proeftuin Regionaal Veiligheidsteam (RVT) Friesland

Gecertificeerde Instelling (GI)

- Jeugdbescherming Overijssel
- Jeugdbescherming Gelderland
- William Schrikker Groep

ACHTERGROND

02

ACHTERGROND | De jeugdreclassering wordt in de huidige situatie op formele wijze ingezet wanneer er sprake is van een traject. Tegelijk vindt er verplaatsing van de expertise plaats

De JR heeft een formele taak binnen het strafproces. Deze taak is wettelijk vastgelegd en komt tot uiting wanneer een jongere door de rechter een jeugdreclasseringstraject krijgt opgelegd. In het uitvoeren van de formele taak werkt de JR samen met strafrechterketenpartners als OM, RvdK, politie en rechtspraak. Tegelijkertijd is zichtbaar dat de forensische expertise van de GI steeds vaker wordt ingezet in het lokale veld, waar ook andere partijen actief zijn die te maken hebben met jongeren met risicovol gedrag. In het lokale veld heeft de JR te maken met partijen zoals de gemeenten. Deze ontwikkeling, waarbij de forensische kennis en expertise van de GI zich beweegt richting preventieve veld, is een proces dat momenteel gaande is. Veel van de elementen van de methodiek 'Jeugdreclassering In Verbinding' (JRIV) die is ontwikkeld voor de formele JR in het strafrecht zijn ook zeer goed bruikbaar in het preventieve kader.

In de volgende slides wordt nader toegelicht wat de formele taak van de JR inhoudt en hoe de beweging richting een bredere inzet van forensische expertise zich momenteel ontwikkelt.

ACHTERGROND | De formele taak van de jeugdreclassering is om de jongeren met een proces verbaal te begeleiden met het doel om jongeren op het rechte pad te houden

Formele taak van de jeugdreclassering

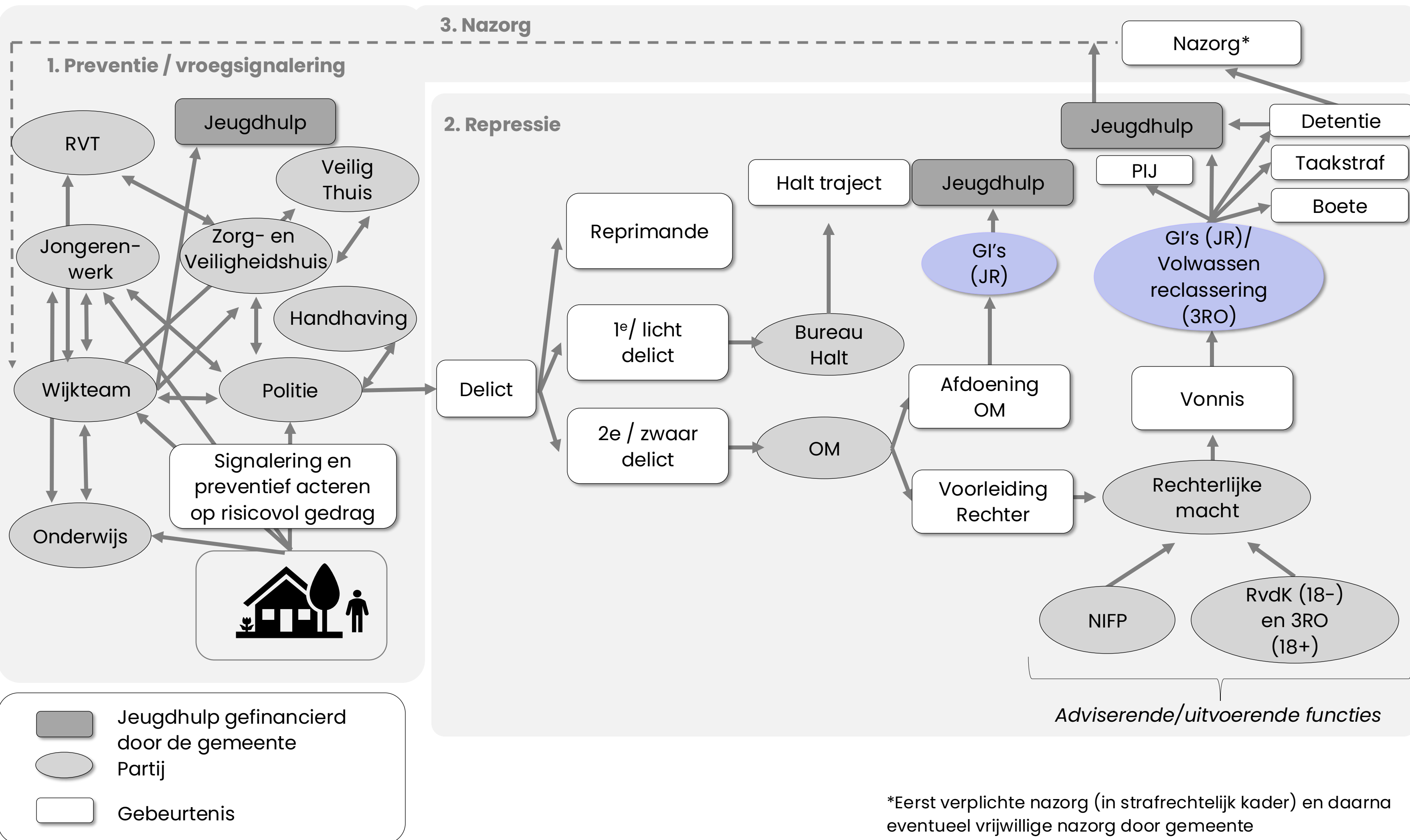
Jeugdreclassering is een gespecialiseerde vorm van begeleiding en toezicht voor jongeren tussen de 12 en 23 jaar die in aanraking zijn gekomen met het strafrecht. Het doel van het inzetten van forensische kennis en expertise van de GI is om herhaling van strafbaar gedrag te voorkomen en jongeren te ondersteunen bij hun ontwikkeling naar een positief en zelfstandig burgerschap.

De begeleiding vanuit de jeugdreclassering is in principe verplicht en wordt opgelegd door de rechter, het Openbaar Ministerie (OM) of de Raad voor de Kinderbescherming. De wettelijke taken van de jeugdreclassering bestaan onder meer uit:

- Het houden van toezicht op jongeren die een straf of traject opgelegd hebben gekregen;
- Het bieden van intensieve begeleiding, gericht op gedragsverandering / gedragsbeïnvloeding;
- Het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak in samenwerking met de jongere, ouders en andere betrokkenen;
- Het verwijzen naar benodigde zorg.

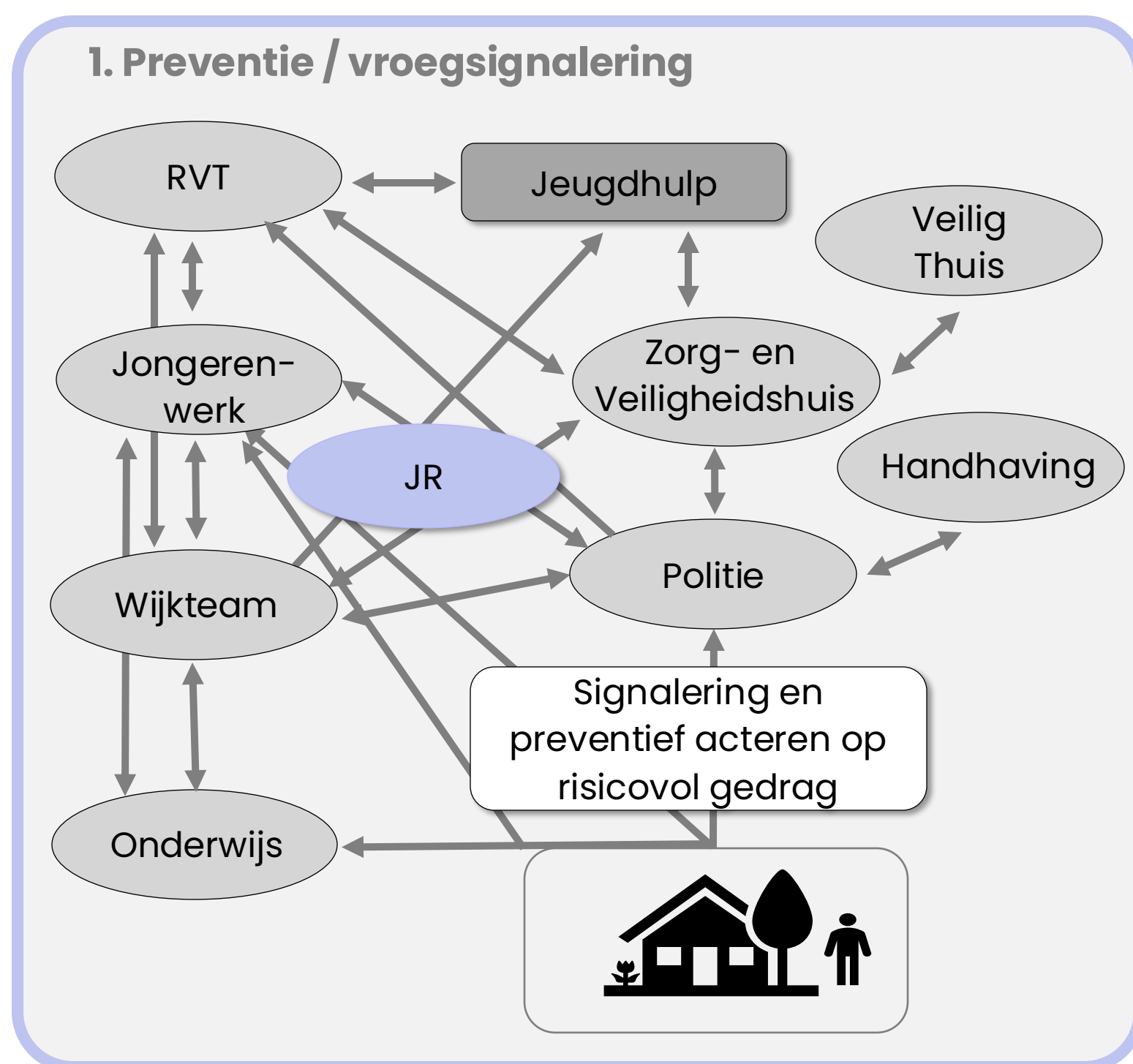
Jeugdreclassering werkt daarbij nauw samen met andere partners in de jeugdstrafrechtketen, zoals politie, OM, Raad voor de Kinderbescherming, Rechtbank, maar ook met partijen in het sociaal domein zoals gemeenten, jeugdhulpaanbieders en scholen. Deze samenwerking is essentieel om de ondersteuning van jongeren integraal en effectief te laten verlopen.

ACHTERGROND | In de jeugdstrafrechtketen zit de formele taak van de jeugdreclassering achterin de jeugdstrachtrechtketen

ACHTERGROND | GI-medewerkers zijn ook in het lokale veld actief. In deze situatie is vaak nog geen sprake van een traject, maar levert de GI vroegtijdige forensische expertise

Het voorkomen van jeugdcriminaliteit vraagt om tijdige ondersteuning van jongeren die beginnend delictgedrag of ander grensoverschrijdend gedrag vertonen. Verschillende partijen in het preventieve veld – zoals gemeenten, onderwijs, wijkteams en jeugdhulp – komen in aanraking met deze jongeren. De vraag om forensische expertise van GI medewerkers ook vroegtijdig te kunnen inzetten wordt steeds vaker gesteld. Er wordt steeds vaker door partijen in het preventieve veld vroegtijdige inzet van specialistische kennis gevraagd, die kan bijdragen aan het voorkomen van verdere escalatie. Dit wordt onderstreept in diverse beleidsdocumenten, waaronder de landelijke aanpak Preventie met Gezag.

Binnen de jeugdstrafrechtketen zijn verschillende partijen actief die over de benodigde kennis en ervaring beschikken om deze jeugdigen vroegtijdig te begeleiden. Een van die partijen is de JR. Op steeds meer plekken in het land wordt geëxperimenteerd met een aanvulling van de benodigde (forensische) expertise naar de voorkant van de keten.

In het volgende hoofdstuk is op basis van interviews in kaart gebracht hoe de JR verweven zit in lokale en bovenlokale veld en welke rol zij daar vervullen.

UITKOMSTEN

03

UITKOMSTEN | In dit hoofdstuk zijn de uitkomsten van de interviews opgenomen en wordt aan het einde stilgestaan bij de succesfactoren en de uitdagingen

In dit hoofdstuk zijn de uitkomsten van de interviews met professionals opgenomen (zie pagina 34 voor de namen en organisaties). In de interviews is stilgestaan bij de vroegtijdige rol van de JR, of en op welke manier deze rol is ingevuld en wat de verdere behoeften zijn als het gaat om de vroegtijdige betrokkenheid van de JR.

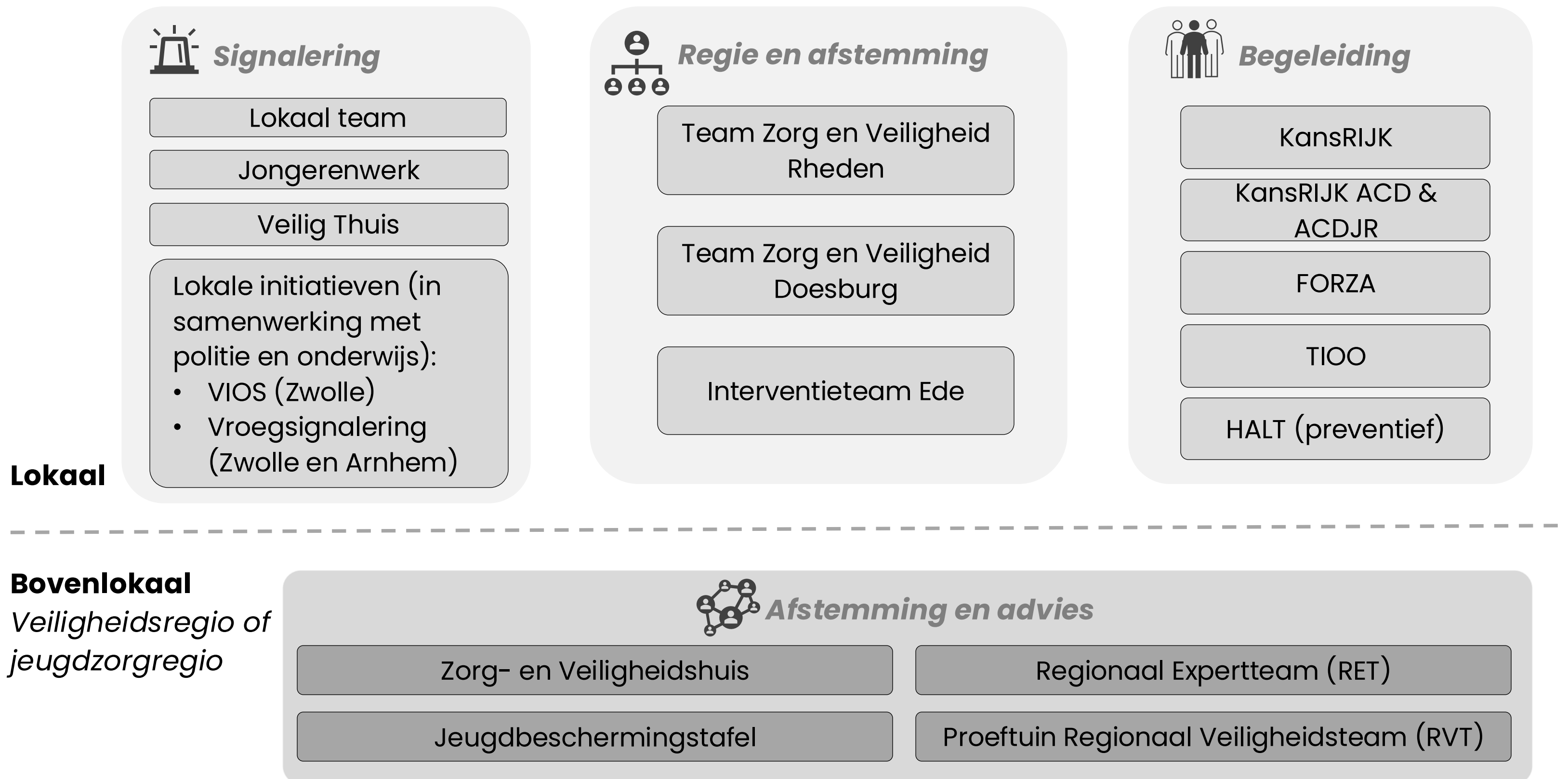
Op de komende pagina's wordt eerst stilgestaan bij de verschillende teams, partijen en initiatieven die betrokken zijn bij de jeugddoelgroep die zich op het snijvlak van zorg en veiligheid begeeft. Dit zijn teams, partijen en initiatieven die in de interviews zijn genoemd. Niet alle gemeenten en initiatieven in Oost-Nederland zijn gesproken voor dit onderzoek. Het is dus mogelijk dat er teams, partijen en initiatieven ontbreken die zich ook met de doelgroep bezighouden op het gebied van signalering, afstemming, advies, regie en/of begeleiding.

Vanaf pagina 14 is per taak (signalering, afstemming, advies, regie en/of begeleiding) de uitkomsten beschreven. Per taak wordt een omschrijving gegeven, wordt de doelgroep besproken en zijn de verschillende teams, partijen en initiatieven weergegeven. Daarna wordt per team / partij / initiatief een omschrijving gegeven van het doel met betrekking tot de doelgroep en is omschreven of de forensische kennis en expertise van de GI een rol heeft en welke rol dat dan is.

Op pagina 30, 31 en 32 zijn de observaties omschreven op basis van de interviews. Het betreft hier de succesfactoren, de uitdagingen en de inrichting van het lokale en bovenlokale veld in relatie tot de vroegtijdige rol van de JR.

UITKOMSTEN | In de interviews zijn verschillende teams en samenwerkingen genoemd die actief zijn voor jongeren die zich begeven op het snijvlak van zorg en veiligheid

Er zijn verschillende teams, partijen en initiatieven die zich in de preventieve sfeer bezig houden met de jeugd doelgroep die zich begeeft op het snijvlak van zorg en veiligheid. Er zijn dan ook verschillende plekken waar de forensische kennis en expertise van de GI kan worden ingezet. Uit de interviews met professionals zijn teams, partijen en initiatieven naar voren komen die voor hen bekend zijn. Het is mogelijk dat er in gemeenten en regio's meer teams en initiatieven zijn die raken aan Zorg en Veiligheid.

UITKOMSTEN | Jongeren die risico lopen op het plegen van strafbare feiten, worden gesignaleerd door partijen in het lokale veld, zoals de politie, het lokaal team of school

Signalering

Sommige jongeren hebben nog geen strafbare feiten gepleegd, maar hun gedrag of de situatie waarin zij zich bevinden kunnen wel wijzen op een verhoogd risico. In deze situaties wordt doorgaans gesproken over grensoverschrijdend gedrag. Jongeren die grensoverschrijdend gedrag vertonen, komen vaak in beeld bij verschillende partijen binnen zowel het zorg- als veiligheidsdomein. Het signaleren van dit gedrag gebeurt vooral in de lokale context, bijvoorbeeld op school, in de wijk of via het lokale team. Het vroegtijdig herkennen en duiden van risicofactoren wordt aangeduid als 'signaleren'. Ook de forensische kennis en expertise van de GI kan hierin een rol spelen.

Doelgroep

De doelgroep die wordt gesignaleerd in het kader van zorg en veiligheid kent een aantal kenmerken. Doorgaans gaat het om jongeren waarbij sprake is van:

- Kwetsbare thuissituaties met systeemproblematiek;
- Familieleden met crimineel gedrag;
- Beginnende betrokkenheid bij overlast of criminele groepen;
- Het ontbreken van een duidelijke hulpvraag, maar wel zorgen over escalatie.

Betrokken partijen

De onderstaande partijen zijn genoemd als partijen die meestal zijn betrokken in de signalerende fase. De forensische expertise wordt bij sommige partijen ingezet.

Lokaal team

Jongerenwerk

Lokale initiatieven
(incl. onderwijs en
politie)

Veilig Thuis

Forensische expertise door GI-medewerkers wordt soms vroegtijdig ingezet

Forensische expertise door GI-medewerkers wordt niet vroegtijdig ingezet

UITKOMSTEN | De forensische expertise van de GI wordt door lokale teams in sommige gemeenten vroegtijdig ingezet. Bij jongerenwerk is dit niet zo

Lokaal team

Het lokaal team speelt een centrale rol in het signaleren van risicovol gedrag bij jongeren, omdat zij dichtbij gezinnen, het onderwijsveld en in de wijk opereren. Hierdoor kunnen zij vroegtijdig zorg en overlast signaleren en passende ondersteuning inzetten, nog vóór zwaardere interventies nodig zijn.

Rol forensische kennis en expertise van de GI

In sommige gemeenten wordt de forensische expertise van GI medewerkers incidenteel vroegtijdig ingezet binnen het lokaal team (Gemeenten Zwolle en Rheden), terwijl deze samenwerking in andere gemeenten nog ontbreekt (Gemeente Doesburg). De wens is geuit door Rheden en Doesburg om forensische expertise van de GI ook vroegtijdig in te kunnen zetten. Daar waar de forensische kennis vroegtijdig wordt ingezet, wordt dit gedaan middels consultatie. Dit gaat via ACDJR (Advies, Consultatie en Dienstverlening Jeugdreclassering) en KansRIJK ACD (Actieve Consultatieve Dienstverlening) in Zwolle en Arnhem. In die rol denkt de GI medewerker mee in casussen en versterkt hij of zij de analyse van het wijkteam op signalen van risicovol gedrag. Concreet houdt dit in dat de GI medewerker samen met het lokaal team naar de casus kijkt en inschat of er sprake is van een risico op het plegen van een strafbaar feit. In enkele gevallen kan de GI medewerker met het lokaal team meegaan op huisbezoek.

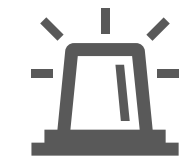
Jongerenwerk

Jongerenwerk vervult een belangrijke signalerende rol omdat jongerenwerkers dichtbij jongeren staan en actief zijn in de wijk. Ze herkennen vroegtijdig signalen van problematisch gedrag, groepsvorming of beginnende criminaliteit, en zijn vaak betrokken bij lokale overleggen zoals veiligheidsteams en signaleringsoverleg

Rol forensische kennis en expertise van de GI

De samenwerking tussen jongerenwerk en de GI is nog beperkt en weinig structureel. In de gemeente Zwolle treffen jongerenwerk en een GI medewerker met forensische kennis elkaar soms via KansRIJK of consultatie bij casuïstiek, maar over het algemeen vindt nauwelijks samenwerking plaats.

UITKOMSTEN | Een GI is vroegtijdig betrokken binnen lokale samenwerkingen die zijn gericht op het signaleren van risicovol gedrag. Politie en onderwijs zijn hier ook vaak onderdeel van

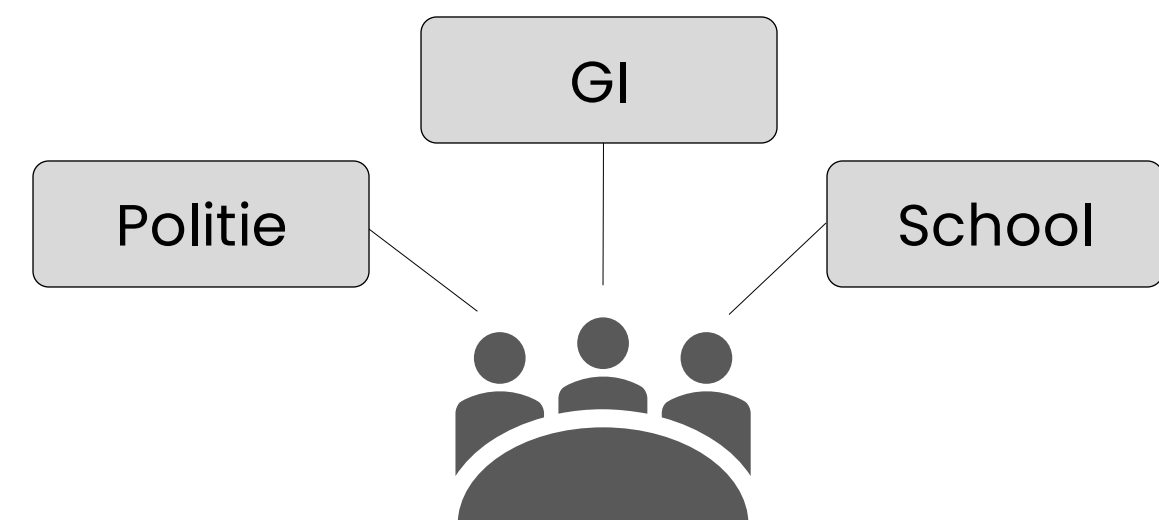

Lokale samenwerkingsinitiatieven in samenwerking met onderwijs en politie

In Oost-Nederland bestaan diverse lokale samenwerkingsstructuren die zich richten op het vroegtijdig signaleren en duiden van risicovol gedrag bij jongeren. Een voorbeeld hiervan is **VIOS** (Veilig in en Om School) in Zwolle. Dit is een overleg op schoolniveau waar onder andere politie, scholen en zorgpartners aan deelnemen. Ook de aanpak **Vroegsignalering** in Zwolle en Arnhem is een voorbeeld van een samenwerking tussen verschillende partijen om jongeren vroegtijdig te signaleren en interventies in te zetten zodat jongeren niet afglijden richting criminaliteit. Zowel bij VIOS als Vroegsignalering brengen verschillende partijen signalen in vanuit het onderwijs, de wijk, politie en hulpverlening met als doel gezamenlijk passende ondersteuning te organiseren voor jongeren.

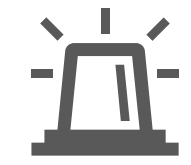
Rol forensische kennis en expertise van de GI

GI medewerkers met forensische expertise zijn een vaste partner binnen deze samenwerkingsinitiatieven en vervullen hierin een vroegtijdige rol. Vanuit deze expertise helpt de GI medewerker bij het duiden van risicogedrag en adviseert zij over vervolgstappen. Ze levert specialistische kennis op het gebied van gedragsontwikkeling, recidiverisico en groepsdynamiek en draagt bij aan een integrale en onderbouwde aanpak van zorgelijke casussen. Partijen die risicovol gedrag signaleren – zoals de politie en scholen – maken vaak ook deel uit van deze overlegstructuren. Hoewel er buiten deze context niet altijd sprake is van een directe samenwerkingsrelatie met deze GI medewerker, komen zij elkaar binnen deze netwerken gericht op preventie wel structureel tegen.

Lokale samenwerkingsinitiatieven rondom het signaleren van risicovol gedrag bij jongeren

UITKOMSTEN | Tussen Veilig Thuis en GI medewerkers met forensische kennis bestaat een indirecte samenwerkingsrelatie

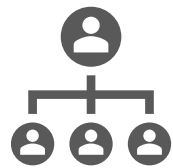
Veilig Thuis

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Zij komen in beeld wanneer er zorgen zijn over de veiligheid binnen een gezin, bijvoorbeeld bij signalen van verwaarlozing, fysieke of psychische mishandeling, seksueel misbruik of structurele onveiligheid. Deze signalen kunnen afkomstig zijn van professionals, zoals politie, scholen, huisartsen of sociaal werkers, maar ook van burgers.

Rol forensische kennis en expertise van de GI

GI medewerkers met forensische expertise en Veilig Thuis werken niet actief samen. Veilig Thuis speelt soms een rol bij meldingen, waarna via andere wegen (zoals Zorg- en Veiligheidshuizen of lokale teams) een casus kan leiden tot inzet van forensische kennis en expertise van de GI (vroegtijdig of formeel).

UITKOMSTEN | Gemeenten hebben voor complexe casussen die zich op het snijvlak van zorg en veiligheid bevinden vaak een team of functie ingericht voor regie

Lokale regie en afstemming

Jongeren en ouders melden zich met een hulpvraag meestal eerst bij het lokale team van de gemeente. Naast deze zorgtaak is de gemeente ook verantwoordelijk voor openbare orde en veiligheid. Bij complexe casuïstiek, waar zorg en veiligheid samenkomen, worden binnen gemeenten samenwerkingsstructuren ingericht met verschillende partijen zoals jeugdhulpaanbieders, politie en scholen. De gemeente richt vaak een functie of team in om de regie te nemen en de verschillende betrokken partijen te coördineren en te zorgen voor afstemming. Uit de interviews komt naar voren dat GI medewerkers met forensische expertise bij deze functies of teams niet aansluit vanuit de vroegtijdige rol. In sommige gevallen enkel vanuit de wettelijke taak.

Doelgroep

De doelgroep (18- en 18+) waarover de gemeente vanuit zorg en veiligheid regie voert, kent over het algemeen een aantal kenmerken:

- Meervoudige en complexe problematiek (bijv. psychische klachten, verslaving, schulden, dakloosheid)
- Overlastgevend of risicovol gedrag richting de omgeving
- Kwetsbare jongeren met risico op schooluitval, jeugdzorgproblematiek, crimineel gedrag of overlast.
- Zorgmijders: mensen die hulp nodig hebben maar deze niet (vrijwillig) accepteren
- (Mogelijke) bedreiging voor de openbare orde en veiligheid
- Risico op escalatie: bijvoorbeeld huiselijk geweld, criminaliteit of uithuiszetting

Regiehouders

De onderstaande teams zijn in de interviews genoemd als betrokken bij de afstemming en advisering binnen de lokale context.

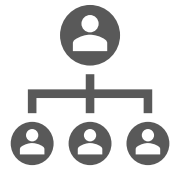
Team Zorg- en
Veiligheid Rheden

Team Zorg- en
Veiligheid Doesburg

Interventieteam Ede

- De JR is soms formeel betrokken
- Forensische expertise door GI-medewerkers wordt niet vroegtijdig ingezet

UITKOMSTEN | Binnen het team procesregie Zorg en Veiligheid Rheden is de JR alleen betrokken wanneer de jongere een straftraject heeft

Team Zorg en Veiligheid Rheden

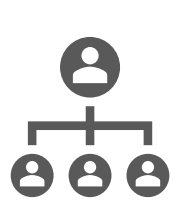
Het Team Zorg en Veiligheid van de gemeente Rheden bestaat uit drie procesregisseurs. Het team is verantwoordelijk voor inwoners van 0 tot 100 jaar en richt zich op situaties waarin (mogelijk) sprake is van een acuut veiligheidsrisico. De kerntaken zijn het signaleren en coördineren van de aanpak van overlastgevers, zowel individuen als jeugdgroepen, het bestrijden van criminaliteit en het begeleiden van mensen met verward of problematisch gedrag. Het doel is om onveiligheid, overlast en probleemgedrag te verminderen, voorkomen en oplossen.

Het team ontvangt signalen vanuit het sociaal domein, voorliggend veld (Incluzio), Veilig Thuis, de politie, jongerenwerkers, andere maatschappelijke instellingen en het Zorg- en Veiligheidshuis Arnhem. Wekelijks of tweewekelijks bespreekt het team interne casussen met ketenpartners en interne collega's. Het gaat hierbij vaak om situaties waarin nog geen directe hulpvraag is, of die niet (meer) binnen de reguliere jeugdhulp passen.

Rol forensische kennis en expertise van de GI

De JR is binnen het Team Zorg en Veiligheid van Rheden momenteel alleen betrokken wanneer er al een traject loopt, maar er leeft een duidelijke wens om de forensische kennis en expertise van de GI eerder aan te laten haken, vanuit de vroegtijdige rol. Gemeente Rheden beschouwt de forensische kennis en expertise van de GI als aanvullend op de gemeentelijke expertise en kan een preventieve interventie versterken.

UITKOMSTEN | Binnen het interventieteam is de GI niet betrokken. Voor de benodigde expertise op de jeugddoelgroep wordt samengewerkt met aanbieders

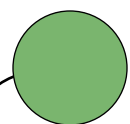

Team Zorg en Veiligheid Doesburg

Het team Zorg en Veiligheid in Doesburg bestaat uit twee medewerkers van de gemeente. Eén van hen vervult de rol van procesregisseur, met als primaire focus volwassenen met complexe problematiek zoals verward gedrag. Het team houdt zich ook bezig met jongerenoverlast in groepsverband, in samenwerking met partners zoals politie en jongerenwerk. De nadruk ligt op casusregie en het verbinden van zorg en veiligheid, maar individuele casuïstiek bij jeugd valt op dit moment nog buiten hun directe scope.

Rol forensische kennis en expertise van de GI

Forensische kennis van een GI medewerker wordt binnen het Team Zorg en Veiligheid in Doesburg niet ingezet. Wel bestaat bij de gemeente Doesburg de wens deze expertise meer in te zetten en de samenwerking met de GI op het gebied van Zorg en Veiligheid op te zoeken.

Interventieteam

Het Interventieteam in Ede richt zich op jongeren, volwassenen en gezinnen waarbij veiligheidsproblemen spelen die reguliere hulpverlening overstijgen. De doelgroep bestaat uit mensen met multi-problematiek (zoals criminaliteit, verward gedrag, overlast of psychische problemen) vaak zonder duidelijke hulpvraag. Bij jongeren gaat het bijvoorbeeld om schoolverzuim, hanggedrag of dreiging van criminaliteit. Het team voert procesregie en organiseert samenwerking tussen de betrokken partijen zoals politie, Veilig Thuis, onderwijs, werk en inkomen, woningbouwverenigingen, het sociaal team en leerplicht. Wanneer het gaat om jongeren die zich richting de criminaliteit begeven, kunnen ze het product TIOO inzetten: Tijdelijke Intensieve Outreachende Ondersteuning (zie voor meer informatie pagina 26).

Rol forensische kennis en expertise van de GI

De JR is enkel vanuit de formele rol betrokken wanneer de jongere een JR traject is opgelegd.

UITKOMSTEN | Preventieve begeleidingstrajecten worden geboden aan jongeren met als doel hen op het juiste pad te krijgen om (zwaar) delict gedrag te voorkomen

Begeleiding

Op lokaal niveau kunnen er ook vormen van 'preventieve' begeleiding worden geboden aan jongeren. De begeleiding richt zich op het versterken van vaardigheden, het verbeteren van gedrag en het vergroten van toekomstperspectief. Dit gebeurt via individuele begeleiding, soms gecombineerd met onderwijs of werktrajecten, waarbij nauw wordt samengewerkt met ouders, scholen en hulpverleners om een stabiele en positieve leefomgeving te creëren. Het gaat vaak om traject van drie tot zes maanden. Uit de interviews met de professionals zijn verschillende vormen van begeleiding naar voren gekomen. In een aantal van deze vormen heeft de een GI medewerker met forensische kennis een rol.

Doelgroep

De verschillende 'preventieve' vormen van begeleiding richten zich op jongeren tussen de 12 en 23 jaar die te maken hebben met (beginnende) gedragsproblemen, grensoverschrijdend gedrag en waar sprake is van verhoogde risico's op criminaliteit. Het gaat vaak om jongeren met problemen op meerdere leefgebieden, zoals schooluitval, negatieve vriendenkring, spanningen thuis of eerste contacten met justitie. Ze begeven zich vaak in het 'grijze gebied' tussen zorg en straf maar hebben (nog) geen formele strafrechtelijk traject. De begeleiding is meestal preventief, laagdrempelig en persoonlijk, met als doel verdere afglijding te voorkomen en hen weer perspectief te bieden.

Begeleidingsvormen

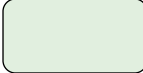
KansRIJK

KansRIJK ACD
& ACDJR

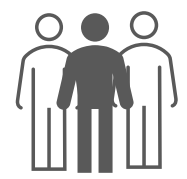
FORZA

Halt

TIOO

- Forensische expertise door GI-medewerkers wordt soms vroegtijdig ingezet
- Forensische expertise door GI-medewerkers wordt niet vroegtijdig ingezet

UITKOMSTEN | KansRIJK wordt geboden door GI medewerkers met forensische expertise om risicovol en strafbaar gedrag te voorkomen

KansRIJK

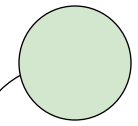
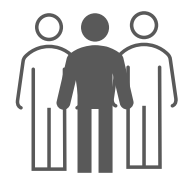
KansRIJK heeft als doel risicovol en/of strafbaar gedrag en schoolverzuim vroegtijdig te stoppen en te voorkomen om zo zwaardere criminaliteit en justitiële trajecten voor te zijn. Jongeren die in aanmerking komen voor KansRIJK vertonen risicovol of strafbaar gedrag. Het gaat bijvoorbeeld om diefstal, vernieling, intimidatie, geweld of overlast in de wijk, of frequent schoolverzuim.

De professionals van KansRIJK bieden maatwerk. Soms is een adviesgesprek voldoende, maar de begeleiders van KansRIJK kunnen ook één of enkele keren mee op huisbezoek. Is er meer nodig, dan kan het begeleidingstraject KansRIJK worden ingezet. Een begeleidingstraject duurt gemiddeld zes maanden.

Rol forensische kennis en expertise van de GI

KansRIJK wordt door GI medewerkers uitgevoerd. De GI medewerkers hebben forensische expertise en herkennen risicovol en strafbaar gedrag van jongeren en weten dit positief om te buigen. Op de plekken waar KansRIJK wordt uitgevoerd (Nijmegen, Arnhem, Zwolle) is het gefinancierd door het programma Preventie met Gezag.

UITKOMSTEN | KansRIJK ACD is een lichte vorm van KansRIJK in de vorm van consultatie en wordt ingezet om escalatie te voorkomen of snel expertise in te brengen

KansRIJK ACD & ACDJR

KansRIJK ACD (Actieve Consultatieve Dienstverlening) is een product waardoor de forensische kennis en expertise van de GI op een laagdrempelige manier vroegtijdig kan worden betrokken bij jongeren die (mogelijk) risicovol gedrag laten zien, zonder dat er een straf of traject aan ten grondslag ligt. Het is gericht op analyse, advies en richting geven de lokale professional bij jongeren met zorgwekkend gedrag. Het wordt vaak ingezet om escalatie te voorkomen of snel expertise in te brengen. KansRIJK wordt uitgevoerd door GI medewerkers met forensische kennis die geschoold zijn in de KansRIJK methodiek. Deze professionals hebben onder andere kennis van risico-inschattingen, gedragsverandering, systeemgericht werken en de strafrechtketen. KansRIJK ACD is momenteel beschikbaar in Zwolle en wordt betaald met middelen vanuit het programma Preventie met Gezag.

ACDJR staat voor Advies, Consult en Dienstverlening door Jeugdreclassering. Dit wordt Ingezet bij jongeren waarbij er zorgen zijn over gedrag. Denk hierbij aan grensoverschrijdend gedrag en/of beginnende criminaliteit maar waar (nog) geen strafrechtelijk traject is opgelegd. Er wordt inhoudelijk advies gegeven aan bijvoorbeeld een jeugdconsulent, wijkteam of school. Ook kan een consult plaatsvinden over risico's, juiste hulpvormen en preventieve acties. Soms kan ook korte ondersteuning richting jongere worden geboden, bijvoorbeeld in de vorm van motivatiegesprekken of gedragsbeïnvloeding, maar dan vrijblijvend en zonder opgelegde straf of traject.

Door Jeugdbescherming Gelderland wordt benoemd dat ACDJR contractueel beschikbaar is gesteld (middels een contract tussen de G7 en GI's) voor alle gemeenten in Gelderland. Uit de interviews met professionals uit lokale teams van gemeenten Ede, Doesburg (Gelderland) wordt ACDJR niet genoemd als product dat voor hen beschikbaar is.

UITKOMSTEN | FORZA is gericht op het voorkomen van schoolverzuim waarbij de forensische expertise van de GI betrokken kan zijn. Bij Halt wordt deze expertise van de GI niet ingezet

FORZA

De FORZA-aanpak is een methode die door Jeugdbescherming Overijssel (JbOV) en Jeugdbescherming Gelderland wordt ingezet om schoolverzuim bij jongeren te voorkomen en hen te ondersteunen bij het hervatten van hun schoolloopbaan. FORZA is voor jeugdigen vanaf 12 jaar die regelmatig verzuimen of het risico lopen structureel te verzuimen. Het traject duurt doorgaans drie tot vier maanden

Rol forensische kennis en expertise van de GI

FORZA wordt uitgevoerd door jeugdbeschermers van de GI. Jeugdreclassering wordt vooral betrokken als er strafrechtelijke zorgen zijn naast het schoolverzuim. Het kan zijn dat de jongere al in aanraking is gekomen met politie of justitie of dat het schoolverzuim onderdeel is van breder risicogedrag (zoals criminaliteit, agressie of middelengebruik). In Arnhem, Rheden, Ede en Nijmegen wordt FORZA ingezet.

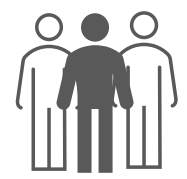
Halt

De intensieve (preventieve) begeleiding van Halt – ook wel Halt wijkinterventie – is bedoeld voor jongeren die herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag vertonen, persoonlijke problemen hebben of een risicovolle thuissituatie hebben. Soms vertoont een jongere gedrag dat nog net geen delict is, maar wel ernstig risicovol of overlastgevend. Het doel van de begeleiding is om gedragsverandering te realiseren en te voorkomen dat de jongere opnieuw de fout in gaat. De Halt professionals hebben veelal een pedagogische, sociale of onderwijskundige achtergrond. Ze richten zich op opvoedondersteuning, gedragsbeïnvloeding en herstelgericht werken. Een preventief begeleidingstraject van Halt kan overal ingezet worden indien gemeenten afspraken hebben gemaakt over de verschillende Halt diensten.

Rol forensische kennis en expertise van de GI

De forensische kennis en expertise van de GI wordt niet vroegtijdig ingezet binnen het preventieve begeleidingstrajecten van Halt.

UITKOMSTEN | TIOO is een vorm van begeleiding aan jongeren om afglijden in criminaliteit te voorkomen en wordt geboden in Ede door een jeugdaanbieder

TIOO

TIOO staat voor Tijdelijke Intensieve Outreachende Ondersteuning. Het is een project van de gemeente Ede waarbij jeugdcoaches jongeren actief opzoeken en (ongevraagd) hulp bieden om probleemgedrag te beperken en afglijden in criminaliteit te voorkomen. TIOO is voor jongeren die zorg mijden, overlast veroorzaken, in aanraking zijn / zijn geweest met justitie of een negatieve invloed hebben op hun omgeving. Het gaat vaak om jongeren met (vaak al op jonge leeftijd) meervoudige en complexe problematiek.

De jeugdcoaches van TIOO gaan outreachend en laagdrempelig aan de slag. De begeleiding van de jongere vindt plaats op locaties waar de jongere zich prettig voelt. Ouders worden betrokken, maar de focus ligt op de jongere. Doelgerichte (forensische) ondersteuning op leefgebieden zoals school, werk, sociaal netwerk, financiën, hygiëne en dagbesteding. Begeleiding duurt gemiddeld drie maanden en wordt soms verlengd tot maximaal 6 maanden.

Rol forensische kennis en expertise van de GI

De forensische kennis en expertise van de GI wordt niet vroegtijdig ingezet binnen het begeleidingstraject van TIOO.

UITKOMSTEN | Voor complexe casuïstiek bestaan op regionaal niveau gremia waarin partijen voor afstemming en advies bijeenkomen, inclusief GI met forensische kennis

Regionale afstemming en advies

Binnen de doelgroep zijn er jongeren met complexe problematiek, waarbij vaak sprake is van al gepleegde delicten en een belastende thuissituatie of omgeving. Rondom deze jongeren en hun gezin zijn meestal meerdere partijen op regionaal niveau betrokken. Om tot een passende en effectieve aanpak te komen, vindt er afstemming en advies plaats tussen deze partijen. Dit kan plaatsvinden binnen verschillende gremia. In verschillende gremia wordt de forensische kennis en expertise van de GI vanuit de wettelijke rol als de vroegtijdige rol ingezet. Dit is echter niet overal het geval.

Doelgroep

De doelgroep waarover de afstemming en advies plaatsvindt op regionaal niveau kent een aantal kenmerken. Doorgaans gaat het om jongeren waarbij sprake is van:

- Crimineel of delictgedrag (of vermoedens);
- Problematiek in het systeem;
- Complexe of grensoverschrijdende problematiek, vaak in combinatie met risico's op recidive, maatschappelijke uitval of groepsvorming;
- Een jeugdreclasseringstraject of op de rand van

Betrokken partijen

De onderstaande partijen zijn uit de interviews gekomen als partijen die zijn betrokken bij het advies en de afstemming op regionaal niveau.

Zorg- en
veiligheidshuis

Proeftuin Regionaal
Veiligheidsteam

Regionaal
expertteam

Jeugd-
beschermingstafel

Forensische expertise van de GI wordt zowel vanuit de wettelijke taak als vanuit een vroegtijdige rol ingezet

Forensische expertise door GI-medewerkers wordt niet vroegtijdig ingezet

UITKOMSTEN | De forensische kennis en expertise van de GI verschilt per Zorg- en Veiligheidshuis

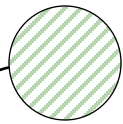
Zorg- en veiligheidshuis

De functie van het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) is het coördineren en organiseren van samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners bij complexe casuïstiek. Casussen die besproken worden zijn vaak zwaar en complex, bijvoorbeeld jongeren die in contact komen met ondermijnende criminaliteit, verwarde personen, ernstige overlast of situaties waarbij zowel straf als zorgaspecten een rol spelen. Verschillende partijen, waaronder het lokaal team, de politie, scholen en zorginstellingen, kunnen een casus bij het ZVH aanmelden.

Rol forensische kennis en expertise van de GI

In dit onderzoek zijn twee zorg- en veiligheidshuizen gesproken (regio Arnhem en West Veluwe Vallei). In beide gevallen is de JR betrokken wanneer er sprake is van een JR traject bij de jongere. De betrokkenheid vindt dan plaats vanuit de wettelijke taak van de JR. In het geval van regio Arnhem wordt de forensische kennis en expertise van de GI ook vanuit de adviserende rol ingezet, bijvoorbeeld bij een complexe casus waarin straf en zorg moeten worden verbonden. De GI medewerker met forensische expertise zit in dat geval niet structureel aan tafel maar wordt betrokken indien dat nodig lijkt.

UITKOMSTEN | De forensische expertise van de GI wordt in de proeftuinen RVT's in Oost-Nederland niet standaard ingezet. Op sommige plekken is die wens er wel

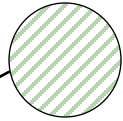
Proeftuin Regionale Veiligheidsteams (1/2)

In Oost-Nederland zijn proeftuinen ingericht met Regionale Veiligheidsteams (RVT's) als onderdeel van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Deze teams zijn multidisciplinair samengesteld. De doelgroep van het RVT betreft huishoudens van 0 tot 100 jaar met (mogelijke) ernstige onveiligheid in de relationele sfeer, zoals huiselijk geweld of verwaarlozing. Het RVT richt zich ook op het ondersteunen van gezinnen waar sprake is van complexe en vastgelopen jeugdcasuïstiek.

Binnen het RVT wordt expertise vanuit onder andere gemeenten, jeugdbescherming, zorgaanbieders, en de Raad voor de Kinderbescherming (Rvdk) samengebracht. Het doel van het RVT is om vroegtijdig gezamenlijk te analyseren wat nodig is, passende vervolgstappen af te spreken en zo nodig de regie op te schalen naar een regionaal niveau. Casussen worden doorgaans aangemeld door lokale jeugd- of wijkteams, jeugdbeschermers, het zorg- en veiligheidshuis of andere ketenpartners wanneer hulpverlening onvoldoende van de grond komt of wanneer de veiligheid van een kind ernstig in het geding is.

In dit onderzoek is de inzet van de forensische kennis en expertise van de GI in de RVT in FoodValley en proeftuin netwerksamenwerking Centraal Gelderland onderzocht. Daarnaast is er gesproken met de RVT in Friesland, waarin de forensische kennis en expertise van de GI standaard was betrokken om zo de geleerde lessen op te halen. In de RVT Foodvalley is de JR sporadisch betrokken en meestal als er een JR traject loopt. De proeftuin netwerksamenwerking in Centraal Gelderland bevindt zich in de ontwikkelingsfase. De forensische kennis en expertise van de GI is (nog) geen vast onderdeel, maar dit wordt wel als wenselijk gezien in de vorm van een tweede schil.

UITKOMSTEN | In het RVT van Friesland werd de forensische kennis en expertise van de GI standaard betrokken. Hun bijdrage in zaken zonder maatregel werd als waardevol ervaren

Proeftuin Regionale Veiligheidsteams (2/2)

In het RVT van de regio Friesland werd de forensische kennis en expertise van de GI standaard ingezet. Er vond gezamenlijke duiding plaats over jongeren, zowel in zaken zonder JR traject als in zaken waarin al een JR traject liep. In zaken zonder JR traject dacht de GI medewerker met forensische kennis en expertise actief mee over signalen zoals beginnend schoolverzuim, groepsgedrag of contact met politie. Vanuit hun expertise over risicofactoren, leefwereld en gedragsontwikkeling adviseerden zij over passende interventies, zoals het betrekken van jongerenwerk of het inzetten van een preventief traject. Deze vroegtijdige inbreng hielp om gericht te handelen en in sommige gevallen zwaardere maatregelen te voorkomen.

In zaken met een lopende strafmaatregel was de ervaring van de GI in Friesland anders. De uitvoering lag grotendeels vast en het afstemmen met andere partijen kostte relatief veel tijd, zonder dat dit leidde tot een effectievere aanpak. Hierdoor werd het proces vooral procedureel en minder bijdroeg aan verbetering in de casus.

UITKOMSTEN | De Regionale Expertteams richten zich op vastgelopen jeugdhulptrajecten. Een GI medewerker met forensische expertise is doorgaans niet betrokken

Regionale expertteams

Het Regionaal Expertteam* (RET) ondersteunt gemeenten en lokale teams bij vastgelopen jeugdhulptrajecten. Wanneer passende hulp uitblijft of de samenwerking tussen partijen stagneert, brengt het RET betrokken professionals bij elkaar om de situatie gezamenlijk te analyseren en oplossingsrichtingen te formuleren. Het RET heeft een adviserende rol en richt zich vooral op het doorbreken van impasses in complexe jeugdhulpvraagstukken.

Rol forensische kennis en expertise van de GI

De GI medewerker met forensische expertise speelt doorgaans geen structurele rol binnen het RET, omdat het RET zich primair richt op jeugdhulpvraagstukken en niet op het strafrechtelijke domein. De gemeente Doesburg heeft aangegeven dat dat zij soms complexe casuïstiek, waarbij sprake is van delictgedrag, verwijzen naar het RET van de regio. Het is onduidelijk of de forensische kennis en expertise van de GI dan wordt ingezet.

*Het RET wordt op regionaal niveau ingericht. Zie deze pagina's voor de opdracht van het RET in Overijssel: <https://expertisenetwerkjeugdoverijssel.nl/ret>
En deze link voor de RET's in Gelderland <https://www.g7jeugd.nl/bovenregionaal/expertisenetwerk-jeugdhulp-gelderland-boeg>

UITKOMSTEN | Een GI medewerker met forensische expertise sluit niet aan bij de jeugdbeschermingstafel

Jeugdbeschermingstafel

De jeugdbeschermingstafel (JBT) is een overleg waar wordt beoordeeld of een kindbeschermingsmaatregel nodig is, zoals een ondertoezichtstelling. Het gaat om kinderen of jongeren bij wie sprake is van ernstige onveiligheid of ontwikkelingsbedreiging. Casussen worden vaak aangemeld door jeugdteams, wijkteams of Veilig Thuis. Aan tafel zitten onder andere gedragsdeskundigen, gemeentelijke vertegenwoordigers, jeugdbescherming en de Raad voor de Kinderbescherming.

Rol GI medewerkers

Een GI medewerker met forensische expertise sluit doorgaans niet aan bij de JBT. In situaties waarin sprake is van een combinatie van jeugdbeschermingsproblematiek én strafrechtelijke betrokkenheid, is aangegeven dat het betrekken van een GI medewerker met forensische expertise wel nuttig zou kunnen zijn. Bijvoorbeeld wanneer een jongere al onder toezicht staat van de JR, of wanneer er zorgen zijn over delictgedrag naast onveiligheid in de thuissituatie. In zulke gevallen kan een GI medewerker mrt forensische expertise input leveren over gedragsrisico's, delictontwikkeling en passende begeleiding. Deze input kan worden meegenomen in het gezamenlijke advies richting de Raad voor de Kinderbescherming of kinderrechter.

UITKOMSTEN | De vroegtijdige inzet forensische expertise door de GI wordt als positief gezien voor de jongere en de betrokken professional, waardoor escalatie wordt voorkomen

Op de vorige pagina's is uitgebreid stilgestaan op welke wijze een jongere wordt gesignaleerd en begeleid, en waar afstemming en regie plaatsvindt. Daarbij is de vroegtijdige rol die de GI medewerker met forensische expertise op veel plekken heeft, beschreven. Op deze pagina's worden de succesfactoren en de uitdagingen van de vroegtijdige aansluiting van de GI medewerker met forensische expertise besproken.

- **Succesfactoren** Het forensische expertise beschikt over kennis op het gebied van delictgedrag, groepsdruk, recidiverisico en de (criminele) leefwereld van jongeren. In overleggen met ketenpartners uit zorg, veiligheid en onderwijs brengt de GI medewerker met forensische expertise hiermee een uniek perspectief in dat vaak ontbreekt bij andere disciplines. De vroegtijdige inzet van de forensische kennis en expertise van de GI is dan ook waardevol voor zowel jeugd als samenleving. GI medewerkers hebben namelijk de vaardigheid om echt in contact te komen met jongeren die dreigen af te glijden en zich afsluiten voor ouders en andere professionals. Bovendien beschikken zij over praktische kennis en voorbeelden die jongeren herkennen en die hen kunnen helpen in kwetsbare situaties.
- Het kan voor de consulent van het lokaal team prettig zijn als de GI medewerker met forensische expertise laagdrempelig meedenkt bij jongeren die zich op het grensvlak van zorg en veiligheid begeven maar waarbij er nog geen sprake is van overtredingen of actieve hulpvraag. De GI medewerker kan in die gevallen gevraagd worden om advies of er kan samen een huisbezoek worden gedaan. De GI medewerker kan vervolgens een advies geven voor passende vervolgstappen.
 - De GI medewerker met forensische expertise is in staat de jongere uit te leggen wat de (justitiële) gevolgen van grensoverschrijdend gedrag zijn wat een preventieve werking heeft
 - Het begeleidingsaanbod zoals KansRIJK wordt als waardevol gezien in het voorkomen van verdere escalatie richting criminaliteit. In gemeenten waar nog geen KansRIJK beschikbaar is wordt aangegeven dat zij dit ook graag zouden zien in de gemeente.
 - Bij casussen die meerdere domeinen raken (zorg, veiligheid, straf), kan GI medewerker met forensische expertise meedenken over passende routes, juist als het onduidelijk is of een JR traject nodig is

UITKOMSTEN | De GI medewerker met forensische expertise is voornamelijk bekend om haar formele taak waardoor vroegtijdige inzet van deze expertise weinig plaatsvindt

Uitdagingen

- Er leeft een beperkt beeld van de rol van GI medewerker met forensische expertise. Men ziet JR vooral als een partij die pas in actie kan komen bij een strafmaatregel. Vooral in de regionale overleggen sluit de JR dan ook enkel aan vanuit de formele rol. Dit beperkt de ruimte voor vroegtijdige advisering.
- Wat de vroegtijdige rol van de GI medewerker met forensische expertise inhoudt, is nog niet bij alle gemeenten of samenwerkingen helder. De betrokkenheid van de GI medewerker met forensische expertise wordt voornamelijk herkend in de vorm van de formele taak. Wanneer deze GI medewerker in de praktijk vroegtijdig aansluit, ontstaat hier wel eens verwarring bij de jongere/de betrokken hulpverlener over de rol van deze GI medewerker aan tafel.
- Daarnaast heeft de onbekend over de mogelijke vroegtijdige inzet van de GI medewerker met forensische expertise tot gevolg deze expertise niet vanzelfsprekend wordt ingezet bij casussen waar deze expertise wél van waarde kan zijn, en producten zoals ACDJR die wel Gelderland breed beschikbaar zijn niet door iedere Gelderse gemeente gebruikt wordt. Dit vraagt om een actieve en periodieke verspreiding van kennis over de mogelijkheden om de GI medewerker met forensische expertise vroegtijdige in te zetten. De vele wisselingen aan de kant van de gemeenten maken deze kennisverspreiding ingewikkelder.
- Een vast aanspreekpunt vanuit de GI voor lokale teams zou de drempel verlagen om bij zorgen over een jongere contact op te nemen en de samenwerking structureel borgen. Dit vraagt om vaste capaciteit vanuit de GI. De GI geeft aan dat deze capaciteit niet altijd beschikbaar is. Dit hangt mogelijk ook samen met het gebrek aan structurele financiering.
- De financiering is vaak niet structureel geregeld. Veel vroegtijdige inzet zoals KansRIJK is bijvoorbeeld gefinancierd door het programma Preventie met Gezag en dat is niet voor iedere gemeente beschikbaar. Het product ACDJR daarentegen is Gelderland breed beschikbaar voor gemeenten.

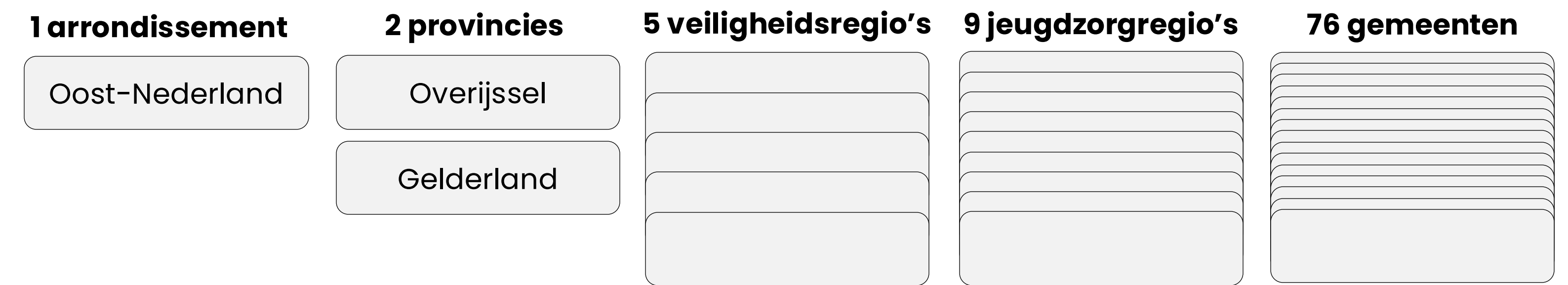
UITKOMSTEN | Ook komt uit de interviews ook naar voren dat het lokale en bovenlokale veld complex is

Inrichting van het veld

Een observatie is dat iedere gemeente het Sociaal Domein anders heeft ingericht. Dit betekent dat de teams en partijen die onder “signalering” vallen niet in iedere gemeenten hetzelfde zijn. Dit geldt ook voor de teams die onder “regie en afstemming” vallen. Zo heeft de gemeente Ede het Interventieteam en hebben gemeenten Rheden en Doesburg beide een Team Zorg en Veiligheid waarvan de invulling niet exact hetzelfde is. Dit maakt dat een GI medewerker met forensische expertise niet op een eenduidig manier lokaal kan aansluiten.

Naast de lokale inrichting van het veld, zijn er ook regionale gremia en tafels die zich bezig houden met de jeugddoelgroep die zich begeeft op het snijvlak van zorg en veiligheid. Denk hierbij aan de jeugdbeschermingstafel en het regionale expertteam. Sinds enkele jaren zijn op (jeugdzorg)regio niveau ook de proeftuinen voor de Regionale Veiligheidsteams (RVT) gestart waar in gevallen de doelgroep ook terecht kan komen.

Het Zorg- en Veiligheidshuis opereert vervolgens op het niveau van de veiligheidsregio. Het Zorg- en Veiligheidshuis werkt vanuit landelijke richtlijnen maar kan wel zelf bepalen over de exacte invulling ervan. De verschillende inrichtingen van het lokale veld en de bovenlokale overleggen die op verschillende niveaus zijn georganiseerd maken het veld complex.

CONCLUSIE

04

CONCLUSIE | Een GI medewerker met forensische expertise wordt op steeds meer niveaus binnen het lokale en bovenlokale veld van zorg en veiligheid betrokken

Zoals in de aanleiding beschreven wordt er op dit moment landelijk gesproken over de positie van de jeugdreclassering. De aanleiding hiervoor is het *Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming* waarbij de jeugdbescherming (JB) anders georganiseerd: integraler, meer gezinsgericht in plaats van uitsluitend kindgericht, en dichterbij de leefwereld van gezinnen. Hierdoor wordt de JB meer naar de voorkant van de keten gehaald. De JB en de JR zijn nu samen georganiseerd maar door de verschuiving van de JB is het logisch om ook naar de positie van de JR te kijken.

Op wat voor manier de GI medewerker met forensische expertise verweven zit in het veld is veelal niet helder (wettelijk versus vroegtijdig). De formele taak is wettelijk vastgelegd en komt tot uiting wanneer een jongere door de rechter een traject opgelegd krijgt. In het uitvoeren van de formele taak werkt de JR samen met strafrechtketenpartners als OM, RvdK, politie en rechtspraak. Met dit onderzoek is gepoogd om in beeld te brengen hoe GI medewerkers met forensische expertise momenteel aansluiten binnen lokale en regionale samenwerkingsverbanden in Oost-Nederland.

Uitkomsten samengevat

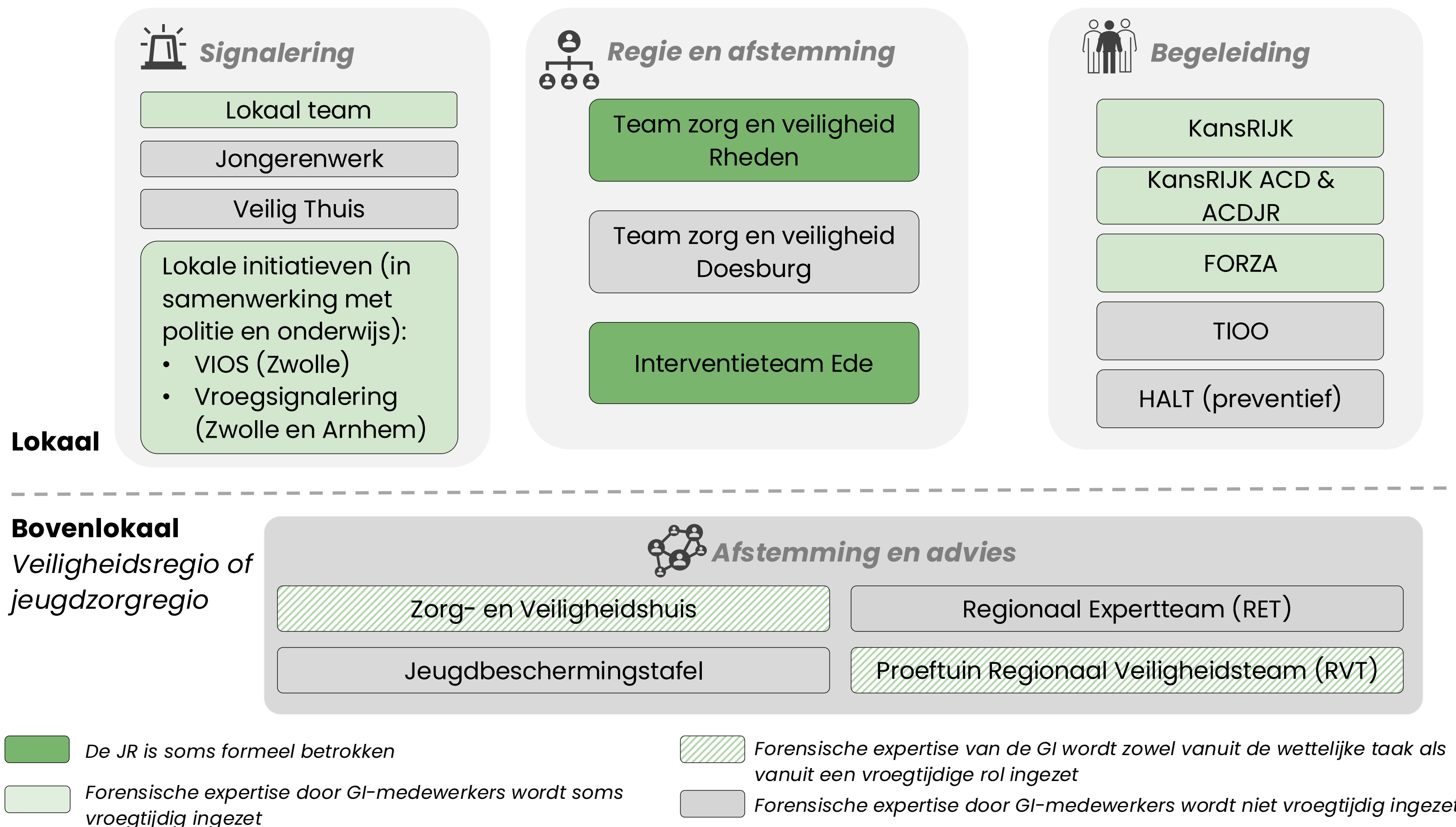
De formele rol van de JR in de strafrechtketen is over het algemeen duidelijk, dit komt ook uit de interviews naar voren. In de praktijk is te zien dat de forensische kennis en expertise van de GI op sommige plekken in het veld ook een bredere rol vervult. Zo wordt de forensische kennis en expertise van de GI op verschillende plekken al vroegtijdig ingezet, met als doel (verder) delictgedrag bij jongeren te voorkomen.

Geconcludeerd kan worden dat de forensische kennis en expertise van de GI op verschillende niveaus en manieren betrokken is binnen uiteenlopende samenwerkingsstructuren zoals zorg- en veiligheidshuizen, lokale teams en teams waarin zorg en veiligheid centraal staat. Deze betrokkenheid betreft zowel de uitvoering van trajecten (formeel) als het vroegtijdig inbrengen van forensische expertise bij zorgen over jongeren. Op de volgende pagina is weergegeven op welke plekken forensische kennis en expertise van de GI formeel en vroegtijdig aansluit gebaseerd op de interviews.

CONCLUSIE | De inzet van forensische expertise van de GI (vroegtijdig of formeel) verschilt per team en initiatief, per gemeente en per niveau. Dit maakt de aansluiting complex

Betrokkenheid JR (formeel en vroegtijdig)

Uit de interviews komt naar voren dat de JR vanuit haar formele rol en de vroegtijdige rol op verschillende plekken in het landschap en op verschillende niveaus in Gelderland en Overijssel betrokken is.

CONCLUSIE | In het licht van de landelijke discussie is het belangrijk om bij het toekomstig positioneren van de GI aan te sluiten bij hun bestaande rol en bijdrage in het veld

Positionering van de forensische kennis en expertise van de GI

Op lokaal en regionaal niveau wordt de betrokkenheid van de forensische kennis en expertise van de GI gewaardeerd zowel vanuit haar formele als vroegtijdige rol. De informatie op de vorige pagina laat zien dat de GI medewerker met forensische kennis verschillende rollen heeft en dat de GI zich in een complex veld – bestaande uit verschillende niveaus – begeeft.

Het in kaart gebrachte beeld van de forensische kennis en expertise van de GI, inclusief de variatie in werkwijzen van de GI medewerkers, de bestaande samenwerkingsstructuren en de zichtbare meerwaarde en uitdagingen, biedt belangrijke inzichten die relevant kunnen zijn in het licht van landelijke besluitvorming over de toekomstige positionering van de forensische kennis en expertise van de GI.

BIJLAGEN

05

BIJLAGEN | De volgende personen zijn voor dit onderzoek geïnterviewd

Naam	Functie	Organisatie
Marieke Habing	Programma manager Preventie met Gezag	Gemeente Arnhem
Mirjam Brussen	Projectleider Toekomsttuin regio Centraal Gelderland	Regio Centraal Gelderland
Ninja ten Velde	Coördinator Jeugdteam en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	Gemeente Doesburg
Denise van der Plaat	Beleidsadviseur Zorg en Veiligheid	Gemeente Ede
Evert-Jan Korving	Teamleider lokaal team Ede	Gemeente Ede
Kalle van IJzendoorn	Projectleider Proeftuin RVT regio Food Valley	Gemeente Ede
Nadieh Pennings	Projectleider Proeftuin RVT Nijmegen	Gemeente Nijmegen
Zehra Bingul	Gedragswetenschapper lokaal team Rheden	Gemeente Rheden
Marieke Jansen	Teamleider jeugdreclassering	Jeugdbescherming Gelderland
Youcef Ben Ali	Kwartiermaker Jeugdreclassering	Jeugdbescherming Overijssel
Arno Foppen	Manager Zorg- en Veiligheid huis	Zorg- en Veiligheidshuis regio Arnhem
Harm de Jong	Manager Zorg- en Veiligheid huis	Zorg- en Veiligheidshuis regio West Veluwe Vallei
Felix Mooi	Jeugdreclasseerder Friesland	William Schrikker Stichting
Judith Visser	Gebiedsmanager Friesland	William Schrikker Stichting
Manon Hertgers	Jeugdreclasseerder Gelderland	William Schrikker Stichting
Marianne Lindeboom	Gebiedsmanager Gelderland en Overijssel	William Schrikker Stichting